

FinOps

De sleutel tot cloud cost management

Authors

Vincent Prins

Senior consultant IT Finance bij Highberg

Cleo van Engelen

Managing consultant Sourcing & IT Governance bij Highberg

Koen Harbers

Partner Innovatie & Agility bij Highberg

Speciale dank

De inzichten in dit artikel zijn tot stand gekomen door meerdere gesprekken met ervaringsdeskundigen binnen diverse organisaties. Vanwege vertrouwelijkheid hebben we ervoor gekozen hun namen niet te vermelden, maar we willen hen wel oprecht bedanken voor hun waardevolle bijdrage.

Organisaties worstelen met oplopende kosten van de cloud. FinOps* stelt hen in staat kosten inzichtelijk te maken en blijvend te optimaliseren, wat leidt tot meer grip en betere beslissingen rond cloudgebruik.

*De term FinOps bestaat al langer, maar in 2019 heeft The FinOps Foundation zich tot doel gesteld om best practices, trainingen en standaarden rond financieel management van de cloud te bevorderen.

De uitdaging

Waarom is het moeilijk om grip te krijgen op cloudkosten?

De adoptie van cloudtechnologie heeft de manier waarop organisaties opereren drastisch veranderd. De flexibiliteit, schaalbaarheid en snelheid die de cloud kan bieden, maken het mogelijk voor organisaties om innovatie te versnellen en beter in te spelen op veranderende marktbehoeften. Tegelijkertijd komen organisaties voor onverwachte uitdagingen te staan, zoals de beheersing van variabele en onvoorspelbare kosten.

Dit is waar FinOps – een samenvoeging van Finance en DevOps – om de hoek komt kijken. Net zoals DevOps een cultuur creëert waarin ontwikkel- en IT-operations teams nauw samenwerken om software sneller en efficiënter te leveren, zorgt FinOps ervoor dat teams samenwerken en zelf verantwoordelijk worden voor het optimaliseren van hun clouduitgaven.

Organisaties – publiek en privaat – worstelen allen met oplopende kosten van de cloud. Door FinOps te implementeren, maken deze organisaties hun kosten inzichtelijk en kunnen ze die blijvend optimaliseren, wat leidt tot meer grip op clouduitgaven en betere beslissingen rond cloudgebruik.

Een waarschuwing is hier op zijn plaats: waar het bedrijfsleven wakker is geschrokken en volop bezig is met het maken van een inhaalslag om in control te komen, lijken veel overheidsorganisaties nog achter te blijven. Dit is zorgwekkend, aangezien de risico's voor hen – naast financieel ook compliance en beveiliging – mogelijk nog groter zijn.

Door het continu monitoren van cloudgebruik, krijgen organisaties meer controle over waar data wordt opgeslagen en hoe deze wordt gebruikt. Dit helpt bij het naleven van regelgeving en het verkleinen van beveiligingsrisico's. Voor overheidsorganisaties, die te maken hebben met strenge wet- en regelgeving, is dit een belangrijke bijkomstigheid van FinOps. De implementatie van FinOps vergroot hun controle op het gebruik, verbruik en de kosten van de cloud.

“

De culturomslag naar de cloud is enorm groot. Een belangrijke constatering is het ontbreken van kostenbewustzijn in de IT development organisatie

”

De urgentie

Waarom is het risico zo groot?

De keuze voor cloudtechnologie wordt ingegeven door de belofte van flexibiliteit en kostenbesparingen. Maar zodra cloudomgevingen opschalen, blijken de koststructuren veel complexer en moeilijker voorspelbaar dan oorspronkelijk gedacht. In tegenstelling tot de vaste kosten van hardware in eigen beheer, brengen variabele kostenmodellen in de cloud een extra laag complexiteit met zich mee, doordat uitgaven fluctueren op basis van gebruik en lastig te voorspellen zijn. Bovendien is de allocatie van die kosten onduidelijk, waardoor het moeilijk is om te bepalen welke teams of projecten verantwoordelijk zijn voor specifieke uitgaven.

Een rondgang langs enkele internationaal opererende Nederlandse bedrijven laat zien dat cloudkosten

exponentieel kunnen stijgen, wat hen ertoe zette om FinOps te omarmen. Bij een grote Nederlandse bank bijvoorbeeld, dreigde de cloudfactuur zonder ingrijpen in 2028 de grens van een miljard (!) euro te overschrijden. Door FinOps als methodiek te omarmen, is het hen gelukt om controle te krijgen over de cloudkosten en zijn ze in staat geweest om deze kostenstijging te halveren.

Bij een belangrijke Nederlandse luchthaven bleek dat de uitdagingen minder op technisch vlak lagen, maar meer in bewustzijn en volwassenheid van hun processen. Zij zagen dat het belangrijkste doel dat zij konden bereiken door middel van FinOps was om bewustwording te vergroten en inzichten te bieden.

“

Met cloudkosten groeiend met 4% iedere maand werd als snel duidelijk dat er iets moest gebeuren of de situatie zou onhoudbaar worden

”

De Oplossing

In een notendop: wat is FinOps?

FinOps is een set van werkwijzen en principes die gericht zijn op het optimaliseren van clouduitgaven door middel van samenwerking tussen Finance, IT en de business. Het is geen tool of technologie, maar een organisatorische best practice die een cultuur van kostenbewustzijn bevordert.

FinOps is ontstaan vanuit de behoefte om de dynamiek

van clouduitgaven – die variabel en moeilijk voorspelbaar zijn – beter te beheren. De kern van FinOps is dat het real-time, datagedreven besluitvorming mogelijk maakt, zodat teams niet alleen snel en flexibel in de cloud kunnen werken, maar tegelijkertijd financiële verantwoordelijkheid dragen en kosten onder controle houden. Drie pijlers staan hierin centraal:

Inzicht

Het creëren van transparantie in clouduitgaven. Teams hebben toegang tot gedetailleerde kostenrapportages om beslissingen te baseren op werkelijke gegevens.

Optimalisatie

Het voortdurend zoeken naar manieren om cloudresources efficiënter te benutten, zonder concessies te doen aan de prestaties.

Beheersing

Het vaststellen van duidelijke financiële verantwoordelijkheden binnen de organisatie, waarbij budgetten worden toegewezen en opgevolgd (showback en chargeback-modellen).

FinOps vereist niet alleen nieuwe technologie, maar ook een verandering in de manier waarop organisaties zijn gestructureerd en worden aangestuurd. Het succesvol implementeren van FinOps betekent dat Finance, IT, Operations, inkoop en andere stakeholders nauwer moeten samenwerken. Deze samenwerking resulteert in een centraal FinOps-team, met vertegenwoordiging van die belangrijkste stakeholders.

Dit team drijft de verandering, waarbij zij zich bedienen van middelen als gamification

om leermomenten en soms gezonde concurrentie tussen teams te creëren.

De Nederlandse bank uit het eerdere voorbeeld zet een FinOps Champions-model in, waarbij ambassadeurs in verschillende teams kostenbewustzijn en best practices verspreiden. Deze champions spelen een sleutelrol bij het veranderingsproces, vooral in organisatieonderdelen waar traditionele financiële verantwoordelijkheid minder aanwezig is.

Naast kwalitatieve indicatoren als verhoogd kostenbewustzijn laten de eerste cases nu ook flinke besparingen zien van wel 30-40% (bron: FinOps Foundation)

Succesverhalen

Waar zit de moeilijkheid en hoe gaan organisaties daarmee om?

De implementatie van FinOps brengt enkele organisatorische uitdagingen met zich mee, waaronder:

Kostenbewustzijn creëren: het blijkt vaak lastig om teams bewust te maken van de impact van hun cloudgebruik op de totale kosten. Zo erkende een toonaangevende Nederlandse supermarktketen dat IT-teams vaak van nature weinig oog hebben voor de financiële implicaties van hun keuzes, totdat FinOps wordt geïmplementeerd om hen inzicht te geven. Bij de meeste organisaties was het eerste doel van FinOps het vergroten van het kostenbewustzijn door het verstrekken van inzichten aan teams.

Weerstand tegen verandering: verandering brengt vaak weerstand met zich mee, vooral als er nieuwe processen worden geïntroduceerd die de bestaande werkwijzen uitdagen. Dit is aan te pakken door gamification en continue training in te zetten, waardoor teams gemotiveerd raken om kostenoptimalisatie na te streven. Sommige bedrijven kozen er bewust voor om te beginnen met quick wins, maar zijn nu bezig met structurele veranderingen om hun processen te verduurzamen.

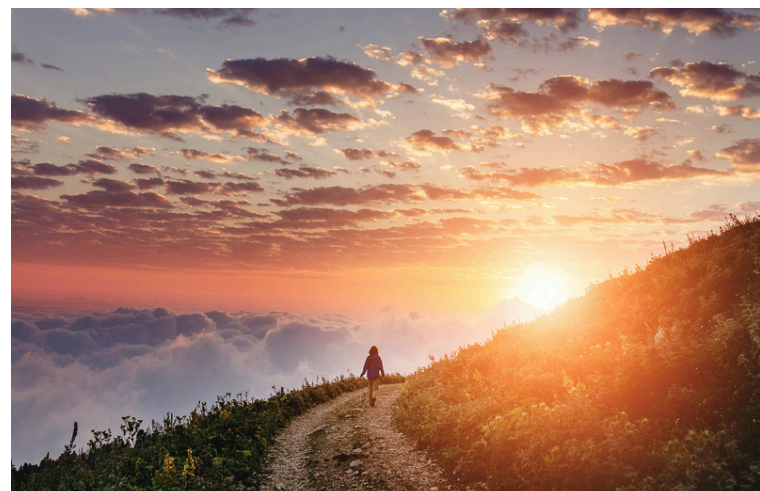
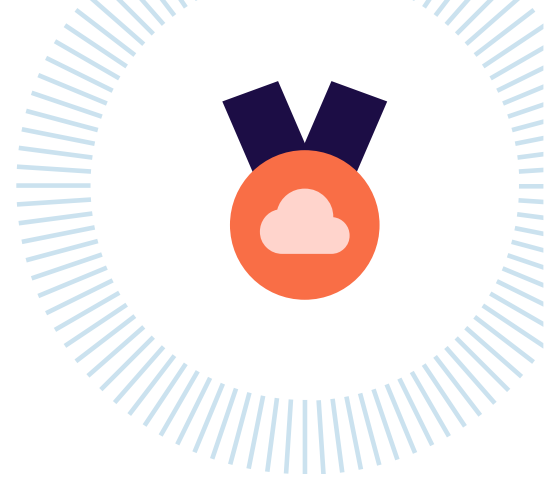
FinOps heeft bewezen een grote impact te hebben op het efficiënt beheren van clouduitgaven. Zo heeft een Spaans-Frans technologiebedrijf met hun FinOps-aanpak een nauwkeurige forecast en budgettering gerealiseerd, met slechts 1% afwijking ten opzichte van de realisatie van hun cloudkosten. Dit geeft aan hoe effectief FinOps kan zijn bij het beheersen van de financiële dynamiek van cloudgebruik.

Zij hebben succes geboekt door FinOps te gebruiken om een cultuur van kostenbewustzijn te stimuleren binnen hun organisatie. Door kosten zichtbaar te maken en deze te koppelen aan concrete acties, zijn ze erin geslaagd cloudkosten significant te optimaliseren.

FinOps en duurzaamheid (GreenOps)

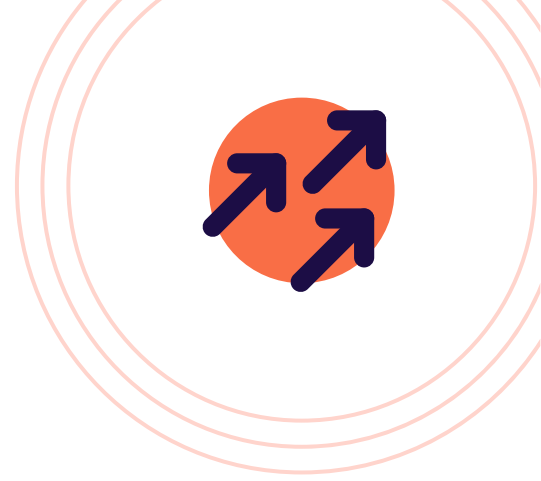
Een opkomende trend binnen FinOps is de integratie van duurzaamheidsprincipes, ook wel GreenOps genoemd. Cloudproviders bieden meer inzicht in de ecologische impact van cloudgebruik, en meer organisaties richten zich niet alleen op kostenoptimalisatie, maar ook op het verlagen van hun CO₂-voetafdruk.

Uit de gesprekken kwam naar voren dat een duurzaamheidsbenadering soms effectiever is bij het overtuigen van teams om cloudgebruik te optimaliseren dan kostenreductie alleen. Deze combinatie van FinOps en GreenOps kan bedrijven helpen om zowel kosten als hun impact op het milieu te verminderen.

De Toekomst

Hoe verder? Waar begin je?

FinOps is meer dan een buzzword. Het is een noodzakelijke aanpak om cloudkosten onder controle te krijgen in een wereld waarin cloudtechnologie de ruggengraat vormt van organisaties. Het vereist een alomvattende aanpak voor technologie, cultuurverandering en samenwerking tussen meerdere organisatieonderdelen.

Bij Highberg zijn wij klaar om organisaties te ondersteunen bij elke stap van de FinOps-reis. Neem contact met ons op voor een vrijblijvend gesprek over hoe wij kunnen helpen bij het opzetten van een succesvol FinOps-programma dat zowel kosten optimaliseert als waarde toevoegt.

Highberg's aanpak

Bij Highberg begrijpen we dat elke organisatie unieke uitdagingen heeft bij het beheren van cloudkosten. Wij adviseren onze relaties al jaren over 'cloud cost management', maar met de aanvullende inzichten van FinOps zijn wij beter in staat hier handen en voeten aan te geven. Met onze ervaring in cloudimplementaties en het werken met decentrale teams binnen Agile- en DevOps-structuren, weten we hoe we duurzame veranderingen kunnen realiseren. Door middel van onze expertise in het omzetten van plannen naar actie en het meetbaar maken van cultuurverandering, helpen we organisaties niet alleen om kosten te beheersen, maar om dit op een manier te doen die de volledige organisatie ten goede komt.

Onze aanpak van FinOps is maatwerk en gericht op praktische implementatie. Hierbij bieden wij:

- FinOps training en introductie-workshops: onze gecertificeerde FinOps-experts trainen jouw teams om kostenbewust te handelen en efficiënter gebruik te maken van de cloud.
- FinOps transformatieprogramma: we begeleiden jouw organisatie bij de volledige implementatie van FinOps, van het inrichten van de juiste processen en tools tot het stimuleren van bijpassende cultuur.
- Gamification en continue verbetering: met ons eigen gamification-platform helpen we management- en operationele teams op een inspirerende en motiverende manier om cloudkosten te optimaliseren, waarbij continue verbetering centraal staat.

Reinventing organizations.

Visit highberg.com